

velja kaj velja, Avstriji ohraniti mir in zlasti ne zasedi kake turške dežele, t. j. „mi ustavoverski Nemci se bojimo vojske z Rusi, pa tudi od turške zapuščine, ako Turčija res razpade, nečemo nič imeti, ker so sosedne nam turške dežele — slavjanske; Slavjanov pa imamo že prek zadosti, tako, da jih že komaj krotimo . . .“ Brez dvombe so pričakovali, da jim bodo ministri pritrdili. Ali močno so se ogoljufali. Minister Auersperg jim ni pritrdil, ampak na njihovo največjo jezo odgovoril: „minister vnanjih zadev se ne bo dal motiti ne po kričanju nekaterih ljudi po vojski (Magjarov), a tudi ne po zahtevanju nekaterih ljudi (115 turkoljubnih poslancev), naj bi Avstrija ostala na vsak način — mirna.“ Komaj je knez Auersperg ove moške besede spregovoril, že je nastal velik hrup in šunder, nemški poslanci so sikali, oho klicali, tako, da je predsednik moral sejo sklončati.

To je dobro znamenje; Avstrija tedaj ne bo šla v boj zoper Rusijo, pa tudi mirna ne bo ostala na vsak način, ampak prilično z vojno udarila na Turško in zasedla potrebno nam Bosnijo in Hercegovino. Tako si tolmačijo sedaj ministrov odgovor avstrijski pravi domoljubi. Ali imajo prav ali ne, to bo bližnja prihodnost pokazala.

Cerkvene zadeve.

Za izboljšanje duhovniške plače zahteva finančni minister 1.137.446 fl., ki se imajo med dežele v državnem zboru zastopane razdeliti. Na Štajersko pride 105.000 fl. na Koroško 26.110 fl. na Kranjsko 23.408 fl. Ob enem je minister Stremajer predložil načrt nove postave, po kateri se ima duhovnikom plača izboljšati. Potem načrtu bo se župnikom v Gradcu vračunilo 1000 fl. kot letna plača, župnikom v mestih in večjih trgih (2000 prebivalcev) in kopališčih 700 fl. vsem drugim 500 fl. Kaplan v Gradcu dobi 400 fl., v mestih, večjih trgih in kopališčih 350 fl., drugod pa 300 fl. Do sedaj je kongrua ali najnižja letna plača pri župnikih na starih farah 315 fl., na novih 400 fl., pri kaplanih pa 157 fl. in 210 fl. Gledé teh števil bi marsikdo mislil, da se bo sedaj duhovnikom plača znatno izboljšala, tako, da bo n. pr. župnik na novi fari takoj dobil 100 fl. kaplan 85 fl. več. Mogoče, da bo tu pa tam tako, v obče bo celó drugače. Razlogov nam podaja postavin načrt sam. Ta namreč ukazuje izdelovanje novih fasijonov ali novo napoved vseh duhovniških dohodkov in nekaterih izdatkov. Kder in kolikor bo potem zmanjkalo do 500 fl., oziroma 300 fl., to se bo iz državne kase dolagalo, in nič več. To pa utegne večidel povsod jako mala svotica biti ali pa celó nobena. Kajti dohodkom se bo moral vsak krajcar vračunati: dohodki od zemljišč, od hiš, obresti župnijskih kapitalov, plačilo od ustanov ali štifting, štolarni dohodki, navprečine ali pošallje, pisnice od krstnih listov itd., doneski

iz zalagalnih in podpirovalnih zavodov (duhovniških društev?), iz cerkvene blagajnice, od patrona, potem dohodki od deputatov, bernj ali zbirk in drugi dohodki (mešne štipendije?) itd.

To nam je res čudno izboljševanje duhovniške plače. Ako bi se pri uradnikih jednako postopalo in jim dijete vračunovale, bi pri marsikaterem državna kasa lahko prihranila — celo plačo.

Šolske sestre na Štajerskem.

III. Razširjanje in sedanji stan „šol. sester“. Poslopje, v katerem so pobožne učiteljice, privatno šolo imele, bilo je blizu cerkve oo. Frančiškanov, tik tako imenovanega „Stainzerhof-a“. Hiša je bila njih lastnina. Kupile so poslopje za drago ceno 33.000 gold. leta 1843 v spomladi. Da jim je mogoče bilo to svoto skupaj spraviti (vsaj 23.000 fl.), se imajo zahvaliti velikej dobrotnici dobrodejnih zavodov, sedaj v Bogu počiva-jočej cesarici Avgusti Karolini, ki je lepi znesek 5000 fl. darovala. Nadvojvoda Maksimilijan, graški škof Zängerle in še veliko drugih dobrotnikov je zdatno pripomagal s svojimi darovi. Ta hiša je bila prvi sedež „šol. sester“ v Gradcu, tako imenovana „matiška hiša“, (Mutterhaus). Za obilno število otrok, ki so kaj radi k ljubeznjivim „sestram“ v šolo zahajali, je bilo poslopje kmalu premajhno. S pomočjo dobrotnikov si nakupijo pobožne učiteljice sosedno hišo tako imenovani „Stainzerhof“. S tem so dobile dovolj prostora za učilnice, za sestre, ter za male otroke. V tem poslopiju še je le „šol. sestram“ mogoče bilo večje število otrok podučevati, katero je vedno bolj in bolj naraščalo. Leta 1844. 30. maja so odprle tudi oskrbnišnico za male otroke, ki še niso za šolo odrastli, da bi tako od najnežnejše mladosti otrokom varbinje bile. Zraven tega so še ustanovile konvikt ali penzionat, t. j. rejenišnico. Tiste deklice namreč, katerim je mogoče bilo plačati, so v samostanu stanovale, tam na hrani in odreji bile. Res blagor otrokom, katerim je to dano, da imajo v tistih letih, kedar se ravno čednosti v mlada srca saditi morajo, vedno na strani vidnega angelja varha, kateri njih s pobožnim in svetim življenjem, z ljubeznjivim svarjenjem na potu krščanskega življenja vodi. To je dano v popolni meri otrokom, ki živé v taki rejenišnici pri „šol. sestrah“. Gotovo največja dobrota takim otrokom je, da se popolnoma seznanijo z resnicami sv. vere (kolikor je to pri otrocih mogoče), ter da je v takih zavodih poduk in obnašanje tako, da je ob enem tudi odgoja v smislu sv. katol. Cerkve.

Gospodarske stvari.

Nekaj o pitanju, krmljenju svinj.

Čas pitanja svinj se deli v tri dobe. V prvi dobi se dela maščobna tkanina. Mast se pomnožuje na tistih mestih, na katerih se mast pod vsa-